

Mokėjimo mokytiis kompetencijos vertinimas ir rekomendacijos

Parengta remiantis Erasmus+ projekto „Įkvepiantis mokėjimo mokytiis patarėjas“ medžiaga
<http://lt.learn2learn.eu>

Mokiniai užpildė mokėjimo mokytiis aprašą, kurio teiginiai sugrupuoti į penkias kategorijas (gebėjimus):

1. **Motyvacija ir savivertė** – 1-as teiginių blokas 1.1-1.5
2. **Mokymosi apmąstymas** (refleksija) – 2-as teiginių blokas 2.1-2.5
3. **Laiko valdymas** – 3-ias teiginių blokas 3.1-3.5
4. **Informacijos tvarkymas** – 4-as teiginių blokas 4.1-4.5
5. **Grupinis mokymasis/Darbas komandoje** – 5-as teiginių blokas 5.1-5.5

Apskaičiuokite kiekvienos kategorijos tam tikrą gebėjimų lygį:

1. Mokiniai kiekvieną teiginį galėjo įvertinti tokiais vertinimais:

Man tai tikrai netinka	1
Man tai netinka	2
Nei tinka, nei netinka	3
Man tai tinka	4
Man tai tikrai tinka	5

2. Sudėkite kiekvieno vaiko kiekvienos teiginių skalės vertinimus ir padalinkite iš penkių.

1. Motyvacija ir savivertė		2. Mokymosi apmąstymas		3. Laiko valdymas		4. Informacijos tvarkymas		Grupinis mokymasis/ Komandinis darbas	
1.1 (at*)		2.1		3.1		4.1		5.1	
1.2		2.2		3.2(at*)		4.2(at*)		5.2	
1.3		2.3		3.3(at*)		4.3(at*)		5.3	
1.4		2.4		3.4		4.4		5.4	
1.5		2.5		3.5		4.5		5.5	
Suma 1		Suma 2		Suma 3		Suma 4		Suma 5	
Vid. (suma/5)		Vid. (suma/5)		Vid. (suma/5)		Vid. (suma/5)		Vid. (suma/5)	

(at*) - atkreipkite dėmesį, kad vertinant penkis pažymėtus teiginius (1.1, 3.2, 3.3, 4.2 ir 4.3), juos reikia koduoti atvirkščiai, t. y. *man tai labai netinka* – 5, *man tai labai tinka* – 1.

3. Mokėjimo gebėjimų lygių paaiškinimai:

Apskaičiavus kiekvienos skalės vidurkį, priskiriamos tokios reikšmės:

Žemas			Vidutiniškai žemas			Vidutiniškai aukštas			Aukštas		
1	1,5	2	2,1	2,5	3	3,1	3,5	4	4,1	4,5	5

Sritis, kurios yra įvertintos **aukštai**, yra mokinio **stipriosios pusės**, kurios **žemai** – **tobulintinos**.

Rekomendacijos atskiroms sritims, jei mokinio/mokinių vertinimai žemi

Žema motyvacijos ir savivertės rezultatas

Teigiamas požiūris į mokymąsi yra būtinas, kad mokinys pradėtų ko nors mokytis. Pozityvus požiūris daro įtaką motyvacijai ir suteikia pasitikėjimo.

Rekomendacijos:

1. Paskatinkite mokinį išsikelti mažesnę tikslą ir jį pasiekti. Svarbu, kad mokinys pajustų pasitenkinimą savimi ir savo sėkme. Tai paskatins jį siekti aukštesnio lygio, mokytis daugiau.
2. Jei mokinys nenori kažko mokytis, nes nesupranta, kam jam to reikia, pasikalbėkite apie tai su juo, pabandykite kartu surasti priežastis, kodėl reikia mokytis. Labai naudinga ne tik įsivaizduoti, kaip mokinys panaudos dalykus, kurių mokosi, bet ir suprasti, kur tai galima pritaikyti praktikoje arba gyvenime.
3. Jei mokinys pasiekė savo mažus tikslus, pasidžiaukite jais, atkreipkite dėmesį į juos.

Mokymosi apmąstymas

Apmąstymas (refleksija) mokantis yra gebėjimas mokytis pasinaudojant ankstesnio mokymosi ir gyvenimo patirtimi, apsvairstant ir nusprendžiant, ką reikėtų keisti, planuojant, kaip panaudoti ankstesnę patirtį ateities veikloje nekartojant klaidų.

Rekomendacijos:

1. Paskatinkite mokinį apmąstyti savo mokymosi patirtį, pvz., panaudojus dienoraštį, tinkamas programėles (aplikacijas) arba tiesiog popieriaus lapą, nors kartą per savaitę užrašyti savo mokymosi patirtį, kas padėjo mokytis, kas trukdė. Šiomis savo išvalgomis jis gali pasidalinti su Jumis, draugais ar tėvais.
2. Remdamiesi mokinio išvalgomis, paskatinkite mokinį kažką pakeisti savo mokymosi procese (pvz., išbandyti naują mokymosi būdą). Tai turėtų būti nedideli pakitimai, svarbu, kad jie būtų įvykdyti ir suteiktų mokiniui pasitikėjimo.

Laiko valdymas

Tai gebėjimas valdyti savo laiką, tinkamai jį paskirstyti veikloms.

Rekomendacijos:

1. Norint pradėti efektyviai valdyti laiką, reikia turėti aiškius ir pamatuojamus tikslus (pvz., kiekvieną dieną išmoksiu po 10 naujų anglų kalbos žodžių). Aptarkite tai su mokiniu ir padėkite jam susiformuoti tikslus tam tikram laikotarpiui.
2. Jei mokinio mokymąsi labai trikdo kiti dalykai (pvz., telefono žinutės), aptarkite tai su mokiniu ir padėkite jam susiformuoti tikslą mokytis tam tikrą laiką be trukdžių.
3. Paskatinkite mokinį (mokinius) pasidaryti dienotvarkę ir jos laikytis.
4. Pakalbėkite su mokiniu (mokiniais) apie darbų atidėliojimą, aptarkite, kaip galima atsisakyti šio įpročio.

Informacijos tvarkymas

Tai gebėjimas organizuoti informaciją naudojant tam tikras technikas ir būdus – išsirinkti, rūšiuoti, analizuoti, apibendrinti, kurti, suprasti ir kaupti naują informaciją.

Rekomendacijos:

1. Aptarkite su mokiniu (mokiniais), kokie gali būti skirtingi informacijos šaltiniai ir kaip jais naudotis.
2. Pasiūlykite su mokiniu (mokiniais), ką daryti, jei kažko nesupranta – pasiklausti, paieškoti informacijos ir t.t. Svarbu aptarti naujos informacijos pritaikymą sprendžiant panašią užduotį, bet kitoje situacijoje. Tai būtinas mokymosi žingsnis. Jei tikrai mokinys suprato informaciją (sąvoką), nebus problemos. Jei pritaikyti nepavyksta, vadinasi, informacijos dar neįsisavino.
3. Aptarkite su mokiniais, kaip galima sukurti savo informacijos rūšiavimo sistemą (pvz., medžiagos klasifikavimas pagal dalyką). Svarbu turėti tam tikrą sistemą, kuri padėtų saugoti ir greitai atrasti informaciją.
4. Paskatinkite mokinius tarpusavyje ir šeimoje dalintis žiniomis. Tai padeda geriau informaciją įsiminti, suprasti ją, padidina mokymosi motyvaciją ir kuria tarpasmeninius santykius.
5. Suorganizuokite klasėje diskusiją, kur mokiniai pasidalintų, kaip jie mokosi. Supažindinkite juos su naujais mokymosi būdais (užrašų darymu, schemų braižymu, žodžių kortelių sistema ir pan.)

Grupinis mokymasis

Mokymasis grupėje patenkina žmogaus saugumo, bendrumo, pripažinimo poreikius. Jei mokinys mokymasis patiria sunkumų, būdamas vienas pajus dar didesnę nusivylimą ir stresą, dėl to sumažės jo mokymosi efektyvumas.

Rekomendacijos:

1. Padrąsinkite mokinius mokytis drauge, tai paskatins mokinių tarpusavio bendradarbiavimą, sumažins jų stresą, padės atsipalaiduoti ir toliau mokytis.
2. Mokykite mokinius pagarbiai išklausti kito nuomonę, net jei ir nesutinka su ja.

Paskutiniai du anketos klausimai

Anketinėje apklausoje mokiniai taip pat užpildė ir **teiginius, susijusius su jų atsakomybe mokantis** (6.1-6.5) ir **mokymusi mokykloje ir už jos ribų** (7.1-7.5). Šie teiginiai nepriklauso mokėjimo mokytis kompetencijos aprašui. Juos vertinkite atskirai stengdamiesi išvelgti tiek stipriuosius, tiek tobulintinus mokinių atsakomybės ir elgesio aspektus.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad **padedant formuluotis mokiniams mokymosi tikslus** (8 punktas), reikėtų atkreipti jiems akcentuoti, kad tikslas turėtų būti **realus ir specifiskas** (ką padarysiu *konkrečiai*), **pamatuojamas** (turi būti aišku, ką turiu/noriu pasiekti, pvz., blogas tikslo formulavimas – geriau mokysiuosi), **apibrėžtas laike** ir **prasmingas** mokiniui.